

мають навчитися співвідносити звуковий і друкований образи та інтонувати речення. Характерною є також діяльність, пов'язана з оволодінням технікою читання, що, у свою чергу, співвідноситься з читанням уголос, проте впродовж наступних років перевага має надаватися читанню мовчки. Удосконалення техніки читання варто здійснювати паралельно з роботою над читанням як окремим видом мовленнєвої діяльності, яке розпочинається у 2-му класі і триває до закінчення початкової школи. У початковій школі учні повинні навчитися читати тексти з різним рівнем розуміння їх змісту.

Іншомовна компетентність у письмі передбачає формування в учнів початкової школи графічних, орфографічних, лексичних і граматичних навичок, у також умінь висловлювати свої думки в письмовій формі. У процесі навчання іншомовного письма, як і читання, у школярів важливо сформуванати орфографічні знання й навички, пов'язані з невідповідністю графічного і звукового образу слова.

Механізмом розв'язання проблеми навчання іншомовного мовлення молодших школярів є створення раціональної **системи вправ** (*мовних, умовно-мовленнєвих, мовленнєвих*) і **завдань** (*комунікативних*), важливість яких полягає в тому, що вони повинні забезпечити як організацію процесу засвоєння навчального матеріалу, так і організацію процесу навчання.

ІНТЕГРАЦІЯ КРАЄЗНАВЧОГО КОМПОНЕНТА У ЗМІСТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

О. С. Пасічник, канд. пед. наук; І. А. Сушко

В останні десятиліття національні системи освіти зазнали суттєвих трансформацій, а компетентісна парадигма утвердила свій домінуючий статус в освітній сфері. Відповідно до її положень, основним орієнтиром є формування в того, хто навчається, таких умінь і навичок, які детерміновані соціальним замовленням та зорієнтовані на забезпечення соціальної мобільності, уміння адаптуватися до нових умов, критично мислити та самостійно приймати рішення. Формування компетентностей не обмежене віковими рамками – систематична робота в цьому напрямі розпочинається з моменту, коли особа стає повноцінним суб'єктом навчально-виховного процесу, тобто, з перших років навчання в початковій школі.

Серед навчальних предметів, на які покладено завдання соціального та комунікативного становлення особистості, особливе місце належить предметній галузі «іноземні мови». У процесі їх вивчення відбувається не лише оволодіння новим мовним кодом, але й долучення до культури іншої країни. Останнє дає учням змогу сформуванати ті уявлення, які визначають спосіб мислення та поведінки представників іншої культури. Чинна навчальна програма передбачає побудову процесу іншомовної підготовки у форматі «діалогу культур». Проте такий діалог можливий за умови, що партнери по спілкуванню є представниками різних культурних спільнот. У процесі іншомовної підготовки учень повинен усвідомити, що він є суб'єктом

міжкультурної комунікації, який постійно перебуває у вимірі двох різних соціокультурних дійсностей. Це актуалізує необхідність уведення до змісту навчання іноземних мов **краєзнавчого компонента**, який передбачає різнобічне знайомство з рідною країною учнів (географічне положення, об'єкти культурної і історичної спадщини, населення, видатні особистості тощо).

У контексті компетентнісної парадигми доповнення змісту навчання іноземних мов краєзнавчим компонентом має суттєвий виховний та світоглядний потенціал. Так, знайомство з інформацією про різні аспекти життя в країнах, мову якої вивчають, та порівняння їх із відповідними аспектами рідної культури, дасть змогу учням:

- усвідомити власну національну ідентичність у полікультурному світі;
- осмислити місце своєї країни у глобальному просторі, потенціал її розвитку;
- формувати цілісну картину світу;
- формувати стійкий інтерес до історії, культурної спадщини рідної країни, її сьогодення та зацікавленого ставлення до її майбутнього;
- виховувати патріотизм через формування позитивного образу власної країни та культури в ментальній картині підростаючого покоління.

Краєзнавчий компонент має потенціал реалізовуватися в усіх сферах (особистісній, публічній, освітній) та темах ситуативного спілкування, визначених навчальною програмою. У початковій школі учні в першому наближенні знайомляться з певними краєзнавчими відомостями в контексті опрацювання відповідних тем. Особливістю цього знайомства є те, що воно відбувається засобами іноземної мови та через призму порівняння з іншою культурою. Завдання на порівняння культур (у межах тем, що вивчаються) мають стати невід'ємною складовою навчального процесу та здійснюватися в різних видах мовленнєвої діяльності. У процесі їх виконання учень навчається описувати рідний край, найближче оточення та рідну країну. Це дасть йому змогу підготуватися до ситуацій міжкультурної взаємодії вже на початковому етапі навчання.

Водночас, з метою рівномірного формування в учнів уявлень про рідний край за доцільне вбачаємо уніфікацію об'єктів краєзнавчої дійсності для різних років навчання в кількісному та якісному відношеннях.

СУЧАСНІ ЗАСОБИ КОМПЕТЕНТНІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Н. П. Басай

1. Склад і функції навчальних матеріалів для початкової школи, створених на засадах компетентнісного підходу, суттєво залежатимуть від цілей і завдань іншомовної освіти, які визначаються державними нормативними документами.

2. У навчальних матеріалах повинні знайти своє відображення домінувальні дидактичні та методичні підходи, визнані в сучасній іншомовній освіті.